

Trefzeker afschieten van onzin over Jezus

Thomas Colignatus,
Econometrist (Groningen 1982) en leraar wiskunde (Leiden 2008)
7 juni 2014 - kleine correcties 28 november 2014 en 17 februari 2015

*Onderstaand artikel werd geschreven voor Skepter, het blad van de Stichting Skepsis.¹
De redactie reageerde op 3 juni 2014 met een afwijzing. Dit is een verbeterde versie.*

*(i) Skepter meldde ook dat redacteur Rob Nanninga op 30 mei 2014 was overleden.² Dit artikel moge dienen te zijner nagedachtenis. Ik had juist van Nanninga redelijke reacties gehad. Diens reacties leidden niet onmiddellijk tot acceptatie van het artikel maar dat neemt niet weg dat het redelijke reacties waren. Gezien de huidige stand van zaken en afwijzing neem ik in **Bijlage A** de email-correspondentie met de redactie van Skepter op. Ik had deze email-correspondentie reeds in een ander verslag opgenomen³ maar het krijgt nu extra betekenis. De redelijke emails zijn van hem.*

*(ii) Bij een google op Nanninga i.v.m. diens overlijden kwam ik ook een internet-pagina van Kloptdatwel.nl tegen.⁴ Daarin wordt een analyse van Joseph Atwill besproken. Eerder gaf ik al aan dat ik van Atwill alleen een ruwe samenvatting kende en diens idee niet zo sterk vond.⁵ Die pagina op Kloptdatwel.nl leidt wel weer tot enkele relevante aanvullende opmerkingen die ik in **Bijlage B** plaats.*

(iii) Het valt op dat Jan Willem Nienhuys⁶ van Skepter en dat Pepijn van Erp⁷ van Kloptdatwel.nl wiskundigen zijn. Ik heb een algemeen protest tegen de kortzichtigheid in de Nederlandse samenleving⁸ met een bijzondere rol daarin van wiskundigen (a) die oordelen over empirie terwijl ze daar niet voor zijn opgeleid, en (b) die vergeten om te kijken naar "definitie, stelling, bewijs" waar het om hun eigen vakgebied gaat.⁹

(iv) Een overzicht: <https://boycottholland.wordpress.com/2015/02/02/the-closed-dutch-mind-on-jesus-too>

¹ <http://www.skepsis.nl/skepter.html>

² <http://www.gezinsbode.nl/hoofdredacteur-en-scepticus-rob-nanninga-van-de-skepter-overleden>

³ <http://thomascool.eu/Papers/EVVJ/2014-04-28-Wetenschappelijk-wangedrag-Anton-van-Hooff.pdf>

⁴ <http://kloptdatwel.nl/2013/10/11/theorie-jezus-als-romeins-propagandamiddel-rammelt-aan-alle-kanten>

⁵ <http://thomascool.eu/Papers/EVVJ/2014-05-04-Agnosme-wiskunde-Jezus.html>

⁶ http://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Willem_Nienhuys

⁷ <http://www.pepijvanerp.nl>

⁸ <https://boycottholland.wordpress.com/2014/06/04/if-holland-were-just-a-bit-nicer-and-more-competent>

⁹ <http://thomascool.eu/Papers/Math/2013-03-26-WAMMWTKAMW.pdf>

Inhoud

Lendering en Hulspas over Aslan	2
Historici als rechters over het verleden	3
Denkmodel van de statistische beslissingsleer	4
Negeren van een alternatieve analyse	5
Conclusie	6
Bijlage A: Email-uitwisseling met Skepter 2012-2013	7
Date: Tue, 16 Oct 2012 16:54:09	7
Date: Thu, 16 May 2013 15:27:16	8
Date: Thu, 16 May 2013 18:40:31	10
Date: Fri, 17 May 2013 12:47:04	11
Date: Fri, 17 May 2013 14:18:01	13
Date: Fri, 17 May 2013 15:03:25	14
Date: Fri, 17 May 2013 15:37:34	15
Date: Tue, 3 Jun 2014 08:43:03	16
Date: Tue, 03 Jun 2014 10:12:58	16
Bijlage B: Enkele opmerkingen bij Kloptdatwel.nl over Joseph Atwill	17

Lendering en Hulspas over Aslan

De Amerikaan Reza Aslan heeft een MA van Harvard in godsdienstgeschiedenis en een PhD van UCSB in godsdienstsociologie en nu ook een goed verkopend boek waarin hij Jezus presenteert als een Zeloof.¹⁰ Hij trad op bij het John Adams instituut in Amsterdam, Marcel Hulspas en Jona Lendering hoorden het aan, en maakten er gehakt van.¹¹

Het probleem met het afschieten van onzin over Jezus is dat het de verwarring juist kan voeden. Hulspas en Lendering schieten de onzin van Aslan wel af maar ze doen het op zo'n manier dat lezers van de regen in de drup komen. Wil je de onzin over Jezus trefzeker afschieten geef dan de juiste analyse, zou ik althans bepleiten.

De juiste analyse is:

- (a) Het is niet meer te achterhalen of Jezus überhaupt wel bestaan heeft.
- (b) Het is zelfs aannemelijk dat Jezus helemaal nooit bestaan heeft, maar een religieus-literaire schepping is zoals we in de gewone literatuur Sherlock Holmes en de Drie Musketers kennen.¹²

Niemand zal ontkennen dat er vroeger detectives of musketiers waren maar de vraag of zulke fictie "echt bestaan" heeft verdient het ondubbelzinnige antwoord: Nee.

Op dezelfde wijze zullen de Romeinen heus wel een gebedsgenezers aan het kruis geslagen hebben. Het punt is dat er geen koppeling achterhaald kan worden tussen zo'n gebedsgenezers en het ontstaan van het Christendom. De enige koppeling bestaat uit de evangeliën maar die zijn waarschijnlijk religieus-literaire scheppingen. De vraag van Reza Aslan "hoe was de historische Jezus?" is onjuist wanneer de figuur verzonnen is.

Hulspas en Lendering maken geen vermelding van de mogelijkheid van fictie. Zij houden vast aan een "historische Jezus", en scheppen zo ruimte voor het misverstand dat de officiële

¹⁰ <http://rezaaslan.com/about>

¹¹ Lendering 2014-03-24 "Verouderde informatie" <http://sargasso.nl/post-atheist-historische-jezus-2> en Hulspas 2014-03-

21 "Een charlatan in de lutherse kerk" <http://cult.thepostonline.nl/column/een-charlatan-de-lutherse-kerk>

¹² <http://boycottholland.wordpress.com/2014/05/14/why-rewrite-the-old-testament-into-the-new-q>

leerstellingen der kerken een historische kern kunnen hebben in een bevlogen gebedsgenezers die werkelijk meende ons via zijn lijden en dood van de erfzonde te verlossen.

In aangehaalde media-artikelen over Aslan stellen Lendering en Hulspas immers:

Lendering: "Al een eeuw geleden concludeerde Albert Schweitzer dat we alleen zeker wisten dat de Joodse wijsheidsleraar had verwacht dat het einde der tijden nabij was."

Hulspas: " Als je dat eenmaal door hebt, en deze verhalen dus als 'helaas geen feiten maar theologie' opzij legt, hou je verdomde weinig over. Jezus was een Jood, hij predikte, en werd door de Romeinen veroordeeld. That's all. Andere, niet-Bijbelse bronnen uit die tijd, zoals Josephus en de Qumran-geschriften, kunnen ons beeld van die tijd inkleuren. Maar de historische Jezus (die daarin nergens wordt genoemd) komt daarmee nog steeds geen stap dichterbij."

Historici als rechters over het verleden

Van theologen is bekend dat zij uitgaan van het bestaan van god. Van historici is minder bekend dat zij zich vaak gedragen als "rechters over het verleden". Zulk gedrag der historici is geen wetenschappelijke houding want een wetenschapper zou juist de onzekerheid moeten benadrukken. Onderzoekers uit *New Testament Studies* hebben zelfs de neiging uit te gaan van het historisch bestaan van Jezus, en dat is onjuist wanneer hij niet bestaan heeft.

Het is wetenschappelijk onjuist wanneer een historicus die onzekerheid onder tafel veegt en als een rechter voor anderen gaat besluiten hoe het verleden er "werkelijk" uitgezien zou hebben. De houding der historici om voor ons allen het verleden te reconstrueren en daarin ook als rechters op te treden, is wellicht te billijken voor vragen die er niet zoveel toe doen, zoals wellicht wanneer de hoopelrok in de mode kwam (misschien een verkeerd voorbeeld wanneer dit een cruciale invloed op de geschiedenis had). Het verhaal van de geschiedenis wordt misschien onleesbaar wanneer er steeds "misschien" te lezen valt. Maar het verzwijgen van onzekerheid valt niet te billijken t.a.v. cruciale vragen zoals over de historische Jezus.

We zien deze denkfout ook in de bespreking door Anton van Hooff van de stelling van Carotta dat het Julius Caesar zou zijn die voor Jezus Christus model stond.¹³ Van Hooff stelt:

"In dit verband legt Tacitus [... rond 115 nC ...] uit waar het christendom vandaan kwam. 'De naam is afgeleid van de Christus die tijdens het bewind van Tiberius door toedoen van de procurator Pontius Pilatus was terechtgesteld', zo vertaalt M.A. Wes de passage, die door alle moderne uitgevers van de Latijnse [sic] als echt wordt erkend."

Hier had Van Hooff erop mogen wijzen dat Tacitus zich mogelijk niet baseerde op bijv. archieven van Pilatus,¹⁴ zodat er geen onafhankelijk bewijs voor het historisch bestaan van deze Jezus Christus is. Een eerdere schrijver is Flavius Josephus die weliswaar toegang tot archieven had maar zich mogelijk toch alleen baseerde op teksten van de Christenen zelf, en deze laatste vormen geen onafhankelijke bron.¹⁵

Ikzelf ben geen historicus maar wijs op onzekerheden in de bronnen die de historici noemen.

Het discussieveld kan verhelderd worden met de volgende tabel, met posities A, B en C. Christelijke theologie gaat uit van de evangeliën en kan alleen A stellen. Er is nog wel het

¹³ Van Hooff, 2002, "Atheïstisch bijgeloof. Caesar aan het kruis in Buitenhof", <http://www.skepsis.nl/carotta.html>

¹⁴ Historisch aannemelijk is dat Pilatus bestaan heeft. Als Romeins bestuurder zal hij archieven hebben gehad en ook materiaal aan Rome hebben aangeleverd. Wat daarmee is gebeurd is onbekend.

¹⁵ <http://boycottholland.wordpress.com/2014/04/23/tacitus-is-too-vague-on-jesus-too>

theologisch debat op de tweede rij, dat Aslan blijkbaar voert, tussen wel of geen zoon van god, oftewel *A* versus *B*. We kennen dat debat ook uit de Islam waarin alleen een profeet wordt erkend. Over het goddelijk zijn van Jezus kan een historicus niets zeggen. Relevant voor ons is echter wel het historisch debat of Jezus wel of niet bestaan heeft, oftewel *B* versus *C*. We vinden Van Hooff, Hulspas, Lendering en Aslan op *B*, en auteur dezes op *C*.

Visies op Jezus	Zoon van God	Geen Zoon van God
Heeft bestaan	<i>A</i>	<i>B</i>
Is verzonnen	<i>n.v.t.</i>	<i>C</i>

Denkmodel van de statistische beslissingsleer

De statistiek kijkt naar de werkelijkheid. De statistische beslissingsleer geeft ons een model om te besluiten op grond van ingewonnen data. In dit model wordt een zogenaamde nul-hypothese H_0 opgesteld, met een alternative hypothese $H_1 = \text{niet-}H_0$. De data bepalen of H_0 verworpen wordt. Hoe kiest men de nul-hypothese H_0 ? De regel hiervoor is dat je de veronderstelling kiest die je geneigd bent zonder bewijs aan te nemen, en die via een toets mogelijk ontkracht gaat worden. De regel is: *iets bestaat niet, tenzij het bewezen is*. De statisticus gaat ervan uit dat er geen Jezus is tenzij er bewijs is.

Bij de keuze tussen twee hypothesen H_0 en $H_1 = (\text{niet-}H_0)$ maakt de statistische beslissingsleer onderscheid tussen fouten van type I en type II.

Fout Type I treedt op wanneer de hypothese H_0 waar is, maar verworpen wordt.
Fout Type II treedt op wanneer de hypothese H_0 onwaar is, maar niet verworpen.

Statistici zijn heel behoedzaam in het onderscheid tussen "niet verwerpen" en "accepteren". In de statistiek spelen namelijk kansen een rol. Wanneer H_0 statistisch verworpen wordt betekent dat nog niet dat je H_1 volledig kunt accepteren, want er blijft een kans (van type I) dat H_0 toch waar is. Deze statistische benadering past bij de skeptische houding dat waarheid maar moeilijk bewijsbaar is. Deze houding is in het algemeen te adviseren en in concreto ook bij Jezus.

Dus:

$H_0 = C =$ "Historisch bestond er geen persoon die als Jezus Christus bekend werd".
 $H_1 = B =$ "Historisch bestond er wel een persoon ..." = "Zijn bestaan is geen verzinzel."

Als wetenschapper ben ik agnost en weet ik niet of H_0 of H_1 waar is. Als wetenschapper kan ik uitgaan van H_0 en vaststellen dat de bewijzen van het tegendeel niet overtuigen. Maar het blijft kansrekening. Als wetenschapper kun je toch agnost blijven wegens de onzekerheden. Als persoon ben ik atheïst en geloof ik dat H_0 wel waar zal zijn.

Van Hooff, Hulspas, Lendering en Aslan kiezen nogal stellig voor H_1 , waarbij zij als rechters over de geschiedenis oordelen. Zij lopen het risico van de fout van type I doordat zij Jezus geen verzinzel achten terwijl hij dat wel kan zijn.¹⁶

Je zou kunnen zeggen dat Aslan een pluspunt verdient doordat hij de officiële leerstellingen van de kerken ter discussie stelt dat Jezus ook de zoon van God was (dus het verschil tussen *A* en *B*). Aslan voert dan eigenlijk een theologisch debat met de insteek dat het hier slechts een Zeloot betrof. Maar dit zijn geloofskwesties waar je als wetenschapper niets mee kunt.

¹⁶ Hier stond eerst: "Zij maken de fout van type I doordat zij Jezus geen verzinzel achten terwijl hij dat wel is." Deze zin dient dan in context van de eerdere alinea gelezen te worden, dat we niet weten wat de waarheid is. Geciteerd buiten context kan het leiden tot een misverstand dat ikzelf ook rechter over de geschiedenis zou zijn, door het conditionele "hij is een verzinzel" tot een feit te verklaren. Wat er nu staat is context-onafhankelijk(er). Dank aan een kritische lezer.

Relevant is hier dat Aslan blijkbaar ook H1 omarmt, dat Jezus tenminste toch een historisch figuur was. De trefzekere wijze om de onzin van Aslan te bestrijden is door op H0 te wijzen. De positie van H0 heeft de luxe van de skepsis: het is H1 dat onderbouwd moet worden. Het volstaat om gaten te schieten in de vermeende bewijzen voor H1. Hulspas en Lendering zijn niet trefzeker omdat zij zelf ook aan H1 vasthouden. Hier zijn we getuige van een debat tussen half-verdwaalden, en het levert vuurwerk op, maar geen fundament.

In een recente tekst doe ik een poging om ook een beeld te krijgen van de waarschijnlijkheden, hoeveel Jesussen er in Israel in de jaren 20-75 AD waren, die predikten en aan het kruis werden geslagen. Je kunt beweren dat er minimaal 1 moet zijn maar het kunnen er ook 10 zijn. Er is geen enkele link te leggen tussen zo'n Jezus en de evangeliën, en de vraag of er een "historische Jezus" was krijgt een verwrongen betekenis wanneer je alleen maar stelt: "Jood, Jezus, prediker, gekruisigd".¹⁷

Negeren van een alternatieve analyse

Ik ben geen geschiedkundige maar als leraar wiskunde deed ik een voorstel tot een multidisciplinair project om vanuit verschillende vakgebieden naar Jezus en het ontstaan van het Christendom te kijken. Mijn advies is dat de lezer eens kijkt naar mijn boek *"De eenvoudige wiskunde van Jezus"* (EWWJ) (2012).¹⁸

Wanneer Jezus een verzinsel was, dan is het nuttig een redelijke verklaring te geven hoe dit verzinsel tot stand is gekomen en vervolgens de wereld heeft kunnen veroveren. De astronomie ontstond aanvankelijk in de vorm van astrologie, en dit laatste was de stand van wetenschap toen de Bijbel werd geschreven.¹⁹ De Bijbel zit vol met astrologie. Dit geldt ook voor het Nieuwe Testament (NT) dat tot stand kwam toen het Joodse geloof van het Oude Testament (OT) in conflict kwam met de Grieken van Alexander de Grote en Romeinen die de Tempel vernietigden. Vergriekste Joodse toneel- en tekstschrijvers wellicht in Alexandrië lijken hun best te hebben gedaan om zoveel mogelijk te redden wat er te redden viel, te beginnen met de spreuken uit het boek van Jezus Sirach.²⁰ Het Nieuwe Testament lijkt geschreven met de Dierenriem als plattegrond. De Jezus daarin is geboren in sterrebeeld Steenbok en is dan de zondebok die in het voorjaar geofferd wordt. Bethleem of het "huis van het brood" is dan het astrologisch huis ten tijde van de zaaitijd van tarwe en gerst, in die streken december. Zie verder EWWJ. De interpretatie is gemakkelijk rond te krijgen zonder zich in bochten te wringen. De "eenvoudige wiskunde" betreft dan elementaire astronomie en het maken van een kalender. Er is ook de elementaire kennis omtrent patronen en informatieleer.

Het heeft me sinds 2012 verbaasd dat EWWJ op desinteresse stuit. Klaarblijkelijk heeft menigeen een weerzin tegen wiskunde, astronomie, astrologie, Jezus, in welke combinatie dan ook.

Ik heb Lendering,²¹ Hulspas en Van Hooff expliciet op de analyse attent gemaakt. Waar ik H0 verdedig en zij H1 omarmen, kan de lezer wellicht aanvoelen dat zij geen interesse tonen, maar in wezen is hun non-respons onwetenschappelijk, want EWWJ biedt een weerwoord tegen H1 en het is onjuist dat zij zo'n weerwoord negeren. Dat auteur dezes geen historicus is, is geen argument, want iedereen mag anderen op inconsistenties en het wegmoffelen van onzekerheden wijzen. Dit laat onverlet dat zowel H0 als H1 hypothesen blijven omdat de werkelijkheid rond het begin van de jaartelling in de mist der tijden is verdwenen. Deze distantie ontbreekt echter bij genoemde auteurs.

¹⁷ <http://boycottholland.wordpress.com/2014/06/06/how-many-jesuses-were-crucified-q>

¹⁸ <http://thomascool.eu/Papers/EWWJ/Index.html>

¹⁹ Denkt de lezer nu dat ik in astrologie ben blijven geloven? Ik mag hopen van niet. Hopelijk is consensus mogelijk dat astrologie onzin is.

²⁰ <http://boycottholland.wordpress.com/2014/05/14/why-rewrite-the-old-testament-into-the-new-q>

²¹ <http://www.frontaalnaakt.nl/archives/over-jezus.html>

Jona Lendering had een nette reactie maar deze bestond uit een verwijzing:

"(...) kan ik je verwijzen naar het boek van Maurice Casey, *Jesus. Evidence and Argument or Mythicist Myths?* (2014, Bloomsbury). Het is niet het perfecte boek, maar het maakt wel duidelijk waarom veel sceptische theorieën over het leven van Jezus overbodig zijn."

Bij lezing blijkt ook Casey als rechter over het verleden te oordelen en de onzekerheden en alternatieve verklaringen weg te moffelen.²²

De reactie van Anton van Hooff op een eerdere versie van dit artikel bleek wetenschappelijk onbehoorlijk.²³

Van Hulspas ontving ik geen reactie.

Hier staat een langere tekst over de "non-ontvangst" van EWWJ.²⁴

Conclusie

De onzin over Jezus kan trefzeker worden afgeschoten. Het blijkt ook nodig om historici bij te scholen in de wetenschappelijke methode en te corrigeren t.a.v. fatsoen.

²² <http://boycottholland.wordpress.com/2014/05/12/review-of-maurice-casey-on-the-jesus-myth>

²³ <http://thomascool.eu/Papers/EWWJ/2014-04-28-Wetenschappelijk-wangedrag-Anton-van-Hooff.pdf>

²⁴ <http://thomascool.eu/Papers/EWWJ/2014-05-04-Agnosme-wiskunde-Jezus.html>

Bijlage A: Email-uitwisseling met Skepter 2012-2013

Date: Tue, 16 Oct 2012 16:54:09

To: Redactie Skepter
From: Thomas Cool / Thomas Colignatus
Subject: Nieuw boek: "De eenvoudige wiskunde van Jezus"

Geachte heren XX en XXX,

Gaarne maak ik u voor Skepter attent op dit nieuwe boek van me: "De eenvoudige wiskunde van Jezus":

<http://thomascool.eu/Papers/EWVJ/Index.html>

Op uw website schrijft uw stichting: "Tussen religie en wetenschap ligt een terrein dat zich mag verheugen in een toenemende belangstelling. Sociologen noemen het de paracultuur. "

Ik neem aan dat u astrologie tot de paracultuur rekent ?

Maar in mijn boek kom ik tot de suggestie dat Jezus een zondebok is, geboren in het teken steenbok, en dat het "huis van het brood" (Betlehem) ook het zaaiseizoen van gerst en tarwe is, met Huis = Teken, en dat steenbokken natuurlijk mooie voorbeelden van zondebokken zijn wanneer zij door ziekte in een ravijn vallen.

Mijn suggestie: u zou een boekbespreking kunnen overwegen.

(...)

PM. Ik probeer Marcel Hulspas te bereiken die ook over de Bijbel schreef. Heeft u diens email adres, of kunt u dit email doorsturen ? (...)

Met vriendelijke groet,

Thomas Cool / Thomas Colignatus
Econometrist en leraar wiskunde

Date: Thu, 16 May 2013 15:27:16

From: Redactie Skepter
To: "Thomas Cool / Thomas Colignatus"
Subject: Re: Mogelijke bijdrage over religie en kritiek daarop

Geachte heer Cool,

Bedankt voor uw mail. De tekst is helaas niet echt geschikt voor ons blad, omdat het vooral een opiniërend stuk is met weinig nieuwe informatie en zonder verwijzingen naar recente vakliteratuur.

Skepter is ook niet het geschikte blad om eigen ideeën over godsdienstgeschiedenis in te publiceren.

Dawkins bood weliswaar ook weinig nieuws, maar zijn boek verdiende wel een kritische recensie omdat het heel populair was. We bespreken ook wel eens onzinnige theorieën over godsdienst, maar ik neem aan dat u niet in die categorie valt.

Met vriendelijke groet,

redactie Skepter

Op 16-5-2013 10:22, Thomas Cool / Thomas Colignatus schreef:
Geachte redactie,

Bijgaand zend ik u een mogelijke bijdrage over religie en kritiek daarop.

Het artikel is reeds afgewezen door een andere redactie, met het argument dat de verwijzing naar wiskunde voor lezers niet te pruimen zou zijn. Zie onder, anoniem gemaakt. Hopelijk denkt u er anders over.

Ik zag overigens uw bespreking die 99% mijn instemming heeft, met 1% kritische reserve voor wanneer ik op zoek zou gaan naar vlooiën.

<http://www.skepsis.nl/dawkins.html>

Eventueel kan ik u het boek EWVJ ook aanbieden ter recensie.

Met vriendelijke groet,

Thomas Cool / Thomas Colignatus
Econometrist en leraar wiskunde
Scheveningen

Subject: RE: Mogelijke bijdrage over religie en kritiek daarop
Date: Fri, 10 May 2013

Beste Thomas,

het gedeelte over religie bespreken aan de hand van wiskunde heb ik er juist uitgehaald om het artikel voor meer lezers leesbaar te maken. Dit is veel te specialistisch en gaan we niet plaatsen. Het is volstrekt niet te volgen voor mensen die niks met wiskunde hebben, en dat zijn er heel veel.

Uiteraard is het geen probleem om je boek onder je stuk te zetten, zoals we inderdaad bij [anderen] ook doen. Ik heb dat alleen weggehaald in de versie waarin ik redigeerde.

Met vriendelijke groet,

Date: Thu, 16 May 2013 18:40:31

To: Redactie Skepter
From: Thomas Cool / Thomas Colignatus
Subject: Re: Mogelijke bijdrage over religie en kritiek daarop

Geachte heer XX,

Uitstekend, ik accepteer bij voorbaat uw beslissing. Maar omdat u enkele argumenten geeft geef ik u enige additionele informatie opdat we meer zekerheid hebben niet langs elkaar te spreken.

(1) Het boek EWWJ toont dat de bijbel een astrologisch boek is. U besteedt aandacht aan astrologie, dus dat zou ook mogen voor de bijbel. Bijv. is Jezus de zondebok (25 dec. = sterreteken steenbok) die met pasen geslacht wordt. Sterreteken stier / ezel is van het zaaiseizoen tegen december aan.

(2) EWWJ is denk ik vernieuwend, maar zal niet snel door een theologisch tijdschrift geaccepteerd worden, zodat Skepter dan toch wel interessant is.

(3) De literatuurlijst van EWWJ:

Acharya S (1999), "The Christ conspiracy. The greatest story ever sold", Adventures Unlimited Press (Andere naam van Murdock.)
Alberts, G. (2000), "Twee geesten van de wiskunde. Biografie van David van Dantzig", Stichting Mathematisch Centrum
Allegro, J.M. (1970), "De heilige paddestoel en het kruis", De Haan
AVPC (1959), "De Heilige Schrift", vertaling uit de grondtekst met aantekeningen in opdracht van de Apologetische Vereniging "Petrus Canisius" ondernomen met goedkeuring van de hoogwaardige bisschoppen van Nederland, Het Spectrum
Calmthout, M. van (2012), "Het niets kan iets. Interview Lawrence Krauss", Volkskrant 15 sept
Colignatus (2012), "Een kind wil aardige en geen gemene getallen", MijnBestseller.nl
Drews, R. (2011), "Coursebook", m.n. "Chapter Eleven Judaea from 4 BC to the Death of Herodes Agrippa", <http://sitemason.vanderbilt.edu/classics/drews/COURSEBOOK>
Einhorn, L. (2006, 2008), "Het raadsel van Damascus", De Geus
Ferguson, K. (2008, 2010), "Pythagoras. His lives and the legacy of a rational universe", Icon Books
Franklin, J. (2001), "The science of conjecture. Evidence and probability before Pascal", Johns Hopkins Univ. Press
Frazer, J. (1922, 1978), "The Golden Bough", Macmillan
Gilder, J. en A.-L. Gilder (2004), "Heavenly intrigue. Johannes Kepler, Tycho Brahe, and the murder behind one of history's greatest scientific discoveries", Doubleday
Goldsworthy, A. (2006), "Caesar", Ambo / Anthos
Hanhart, K. (2002), "Het open graf. Marcus' nieuwe versie van de opstanding", Meinema
Hertogh, M. (1998), "'Geene wet, maar de Heer'. De confessionele ordening van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel (1870-1975)", proefschrift Tilburg, VUGA
Hulspas, M. (1990), "Boekbespreking: Jezus de Nazoreeër. Het 'Christendom zonder Christus' van Pierre Krijbolder", Skepter, September, p37-39
Hulspas, M. (2006), "En de zee spleet in tweeën. De bronnen van de bijbel kritisch onderzocht", Fontaine
Jong, A. de (2009), "Religies zonder traditie", Oratie, Leiden, media.leidenuniv.nl/legacy/zenobia-oratie-ab-de-jong.pdf
Jonquière, T. (2009), "Flavius Josephus. Joods geschiedschrijver in het Romeinse Rijk", Athenaeum
Krijbolder, P. (1976), "Jezus de Nazoreeër. Een studie over de historiciteit van Jezus en de oorsprong van het christendom", Wetenschappelijke Uitgeverij, <http://verbodengeschriften.nl/html/jezusdenazoreeër-eenstudie.html>
Krijbolder, P. (1999), "Crucifixion and Turin Shroud Mysteries Solved", First Q
Lendering, J. (2009), "Vergeeten erfenis. Oosterse wortels van de westerse cultuur", Athenaeum
Murdock, D. M. (2009), "Christ in Egypt. The Horus-Jesus Connection", Stellar House Publ.
Onfray, M. (2007), "Antieke wijsgeren. Tegengeschiedenis van de filosofie", Mets & Schilt
Partridge, E. (1958), "Origins. A short etymological dictionary of modern English", Routledge
Peursen, C.A. van, C.P. Bertels, D. Nauta (1968), "Informatie. Een interdisciplinaire studie", Aula
Rendsburg, G. A. (2008), "Israel without a Bible" p3-23, in Frederick Greenspahn (ed), "The Hebrew Bible: New Insights and Scholarship", New York University Press
Verhoeven, P. m.m.v. R. van Scheers (2008), "Jezus van Nazareth", Meulenhoff

(4) Ik kan me levendig voorstellen dat u onzinnige gedachten over godsdienst bespreekt, maar de EWWJ biedt juist een zeer zinnige en vernieuwende aanpak. De belichting vanuit de wiskunde zoals ik voorstel is denkelijk nog niet zo gedaan. Ik ken natuurlijk niet alle literatuur, met het is zo aardig dat je er anders toch wel van gehoord zou hebben ...

(5) Mocht u aarzelen dan kan ik altijd de Epub sturen, voor zulke inspectie alleen.

Met vriendelijke groet,
Thomas Cool / Thomas Colignatus

Date: Fri, 17 May 2013 12:47:04

From: Redactie Skepter

To: "Thomas Cool / Thomas Colignatus"

Subject: Re: Mogelijke bijdrage over religie en kritiek daarop

Geachte heer Cool,

Een probleem is dat de redactie niet goed thuis is in het onderwerp, zodat het voor ons niet zo eenvoudig is om de waarde te beoordelen. Wat ik zelf weet van religie, beperkt zich hoofdzakelijk tot godsdienstsociologische literatuur.

In Skepter worden meestal buitenissige of buitengewone theorieën (beweringen, therapieën, methoden, etc.) besproken, die populair zijn onder leken. Wetenschappelijke deskundigen nemen deze theorieën gewoonlijk niet serieus en willen hun tijd er liever niet aan verspillen, zodat bijna alle informatie afkomstig is van pleitbezorgers. Wij bestuderen wat er wordt beweerd en gaan na wat ervan klopt: in hoeverre zijn de beweringen gebaseerd op fatsoenlijk bewijsmateriaal of deugdelijk onderzoek, en in hoeverre ze in strijd zijn met gevestigde wetenschappelijke kennis. We houden ons bij voorkeur bezig met toetsbare claims. Meestal komen we tot de conclusie dat ze ongefundeerd of aantoonbaar onjuist zijn.

Zelf beweren we bij voorkeur geen dingen die in strijd zijn met de wetenschappelijke consensus. We zijn dus vrij conventioneel en kiezen voor de veiligste weg, al kunnen we natuurlijk niet uitsluiten dat gevestigde wetenschappers het mis hebben en dat ze hun opvattingen in de toekomst radicaal zullen moeten veranderen. Tot nu toe is dat echter voor wat betreft de onderwerpen die wij bespraken nog niet gebeurd. Het komt ook voor dat we nog geen harde conclusies trekken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de serieuze parapsychologie. Hoewel parapsychologie meestal als een pseudowetenschap wordt beschouwd en helemaal niet past in het gangbare wetenschappelijke wereldbeeld, willen we niet ontkennen dat er op dit gebied soms ook onderzoek is gedaan dat er deugdelijk uitziet en dat desondanks verrassende resultaten heeft opgeleverd.

Er bestaan diverse theorieën over de oorsprong van het christendom. Sommige auteurs hebben betoogd dat Jezus nooit heeft bestaan en kwamen met allerlei andere verklaringen voor de verhalen over hem. De Engelstalige Wikipedia vat deze theorieën samen onder de noemer "Christ myth theory". Het is mogelijk dat zulke theorieën soms helemaal of gedeeltelijk juist zijn, maar dat is moeilijk met zekerheid te zeggen omdat ze vaak nogal speculatief zijn. Ze hebben ook nog niet veel erkenning gevonden in academische kringen, al wordt dat mogelijk veroorzaakt door het feit dat veel universitaire deskundigen op dit terrein een christelijke achtergrond hebben.

Ik heb begrepen dat er wel wat kritiek was op de 'complottheorieën' van D.M. Murdock (die publiceerde onder het pseudoniem [Acharya S.,] wat weinig goeds beloofde). Maar van haar boek "Christ in Egypt", waarvan ik niet eerder had gehoord, wordt gezegd dat het veel overtuigender en beter gefundeerd is. Ik heb echter de indruk dat dit werk nog niet in veel academische kringen is doorgedrongen. Murdock wordt misschien door velen ook niet gezien als een echte deskundige, omdat ze slechts een bachelor's-graad bezit en mogelijk nog niets heeft gepubliceerd in erkende vakbladen. Haar aanhangers, waaronder enkele verklaarde atheïsten, lijken zich vooral op internet te bevinden, evenals haar tegenstanders, meestal christen, zoals <http://tektonticker.blogspot.nl/2012/11/win-one-for-egypters-d-m-murdocks.html>

Op zich zou haar boek wel interessant kunnen zijn voor Skepter (ik heb inmiddels een epub opgehaald), maar het lijkt me wat riskant om het als waarheid te presenteren. Lezers zouden dan de indruk kunnen krijgen dat we deze afwijkende theorie makkelijk accepteren en universitaire deskundigen in dit geval negeren omdat de theorie in ons ongelovige straatje past. Als we er iets

over publiceren, dan zou dat volgens mij een genuanceerd stuk moeten zijn waarin we wel kunnen vertellen wat Murdock betoogt, maar dat niet meteen omarmen en ook nog wat vraagtekens plaatsen. Het is echter een heel lijvig boek. Zelf sta ik niet te trappelen om het goed te gaan bestuderen, want dat kan misschien maanden kosten.

Met vriendelijke groet,

redactie Skepter

(...

PS: ik bedoel natuurlijk Acharya S. (dat klinkt alsof het om een spirituele, Indiase leraar gaat).

...)

Date: Fri, 17 May 2013 14:18:01

To: Redactie Skepter
From: Thomas Cool / Thomas Colignatus
Subject: N.a.v. Murdock

Geachte heer XX,

Dat u zo uitvoerig reageert wekt bij me suggestie dat u op de wip zit. Mijn indruk is dat u veel plezier en ook verbazing zou kunnen ontleen aan eerst mijn boek EWVJ en daarna "Christ in Egypt" - beiden beter te lezen van papier.

Ik heb veel plezier ontleend aan Murdock "Christ in Egypt", inderdaad aangeschaft na een positieve recensie door Robert M. Price. Price schreef me terug dat hij weinig met wiskunde aankon, maar mijn email aan haar had doorgezonden. Ik heb jammer genoeg niet van haar gehoord, maar ze zal veel wonderlijke post krijgen.

Mijn insteek is analytischer dan van Murdock, die vooral mythologische patronen beschrijft. Ik ontleen een aantal patronen aan haar. Nadat ik mijn analyse gaf heb ik haar boek niet opnieuw gelezen of er niet nog meer te vinden valt. Het is in ieder geval een suggestie voor iemand met een frisse geest.

Ik heb ook twee namen, maar geef ook altijd de uitleg. Misschien heeft Murdock dat in het begin niet gedaan maar klaarblijkelijk maakt ze daar tegenwoordig geen geheim van. Ik kan me zoiets in Amerika wel voorstellen, met groter religieus fanatisme.

Mijn boek kijkt met een wiskundige blik naar bijbel e.d. en de traditionele analyses en de alternatieven van Murdock, Verhoeven, Hamlet's Mill, de zoektocht van Hulspas, ... Het is geen bespreking van dit alles maar een voorstel tot een analytisch raamwerk waarin de kwartjes op hun plaats vallen. Maar inderdaad, zolang het niet "geaccepteerd" is valt het zelf ook weer in de alternatieve categorie ...

Het boek EWVJ heeft dan eenzelfde insteek als Skepter: voor het onderwijs aansluiten bij wat leerlingen zo horen over astrologie, homeopathie, en de verschillende religies en levensbeschouwingen, en kijken wat een verstandig mens erover kan zeggen.

Klaarblijkelijk is uit de presentatie van het boek op mijn website niet meteen duidelijk wat het boek beoogt te doen, want er blijken weinig spontane reacties dat het inderdaad verstandig is wat het boek pogt te doen. Mocht u of iemand van Skepter er aan toe komen te lezen, dan hoor ik graag wat er daarover aan communicatie verbeterd kan worden.

Wijsheid wensend,

Thomas Cool / Thomas Colignatus

Date: Fri, 17 May 2013 15:03:25

From: Redactie Skepter
To: "Thomas Cool / Thomas Colignatus"
Subject: Re: N.a.v. Murdock

Geachte heer Cool,

Ik heb alleen de inhoudsopgave van uw boek bekeken en nog niet veel meer. Ik neem aan dat we het een alternatieve visie mogen noemen en dat u tot nu toe vrijwel de enige (amateur)deskundige bent die deze visie propageert, waarmee ik niet wil beweren dat u ongelijk heeft.

Skepter is echter in de eerste plaats een tijdschrift waarin alternatieve theorieën worden doorgeprikt (hopelijk op goede gronden). Het zou wel enige bevreemding wekken als wij dan opeens een niet erkende theorie gaan promoten, die net als de boeken van Murdock door de auteur zelf is uitgegeven en waarover naar ik aanneem nog niets in vakbladen is verschenen. Het lijkt dan alsof we met twee maten meten en roept herinneringen op aan atheïsten die het boek van Carotta gingen promoten (www.skepsis.nl/carotta.html).

Het zou beter zijn als u er iets over kunt publiceren in een tijdschrift dat wordt gelezen door deskundigen op het gebied van (godsdienst)geschiedenis of zoiets. Onze lezers zullen vrijwel nooit iets weten van het terrein dat u bespreekt en zijn afhankelijk van de redactie, die ervoor moet zorgen dat ze betrouwbare informatie krijgen. Maar zoals ik eerder schreef, weet de redactie er ook nog maar heel weinig vanaf. Ik ben er persoonlijk wel in geïnteresseerd, maar kan niet claimen dat ik al voldoende kennis heb om de waarde te beoordelen.

Met vriendelijke groet,

redactie

Date: Fri, 17 May 2013 15:37:34

To: Redactie Skepter
From: Thomas Cool / Thomas Colignatus
Subject: Suggestie t.a.v. Marcel Hulspas

Geachte heer XX,

U heeft hierin helemaal gelijk. Bespreking van het boek is al afgewezen door twee tijdschriften voor wiskunde. Ik gaf u een text te lezen van een andere internet redactie die juist huiverig voor wiskunde was. Ik vrees dat tijdschriften voor godsdienstsociologie toch ook kijken of je daarin wel gepromoveerd bent. Aldus is de scope voor uw voorstel ook weer gering.

Mijn aarzeling bij het zelf schrijven van een artikel is ook dat ik daarin niet de subtiele verbindingen kan aanbrengen die juist in een boek tot hun recht komen. Een gevestigd auteur die een boek bespreekt kan sneller zulke verbanden duiden wat van mij als onbekende niet geaccepteerd wordt. Terwijl ik het toch vooral als een exercitie in logica presenteer en verwijst naar algemeen beschikbare bronnen die iedereen kan controleren. Ik denk dat mijn beste strategie is te wachten tot een gevestigd auteur een commentaar bij mijn boek wil schrijven, en dan kijken wat de reacties zijn.

Ik zou zeggen: we hebben genoegzaam van gedachten gewisseld. Wel wil ik nog opmerken dat ik Marcel Hulspas een bericht heb gestuurd, en vooralsnog geen reactie heb ontvangen. Met zijn dikke pil over de bijbel heeft hij interesse getoond, en wellicht heeft hij dat nog steeds. Ik kan niet beoordelen of mijn bericht aan hem als zodanig effectief was, want ik ben ook maar weer een onbekende die roept dat hij zo'n boek heeft. Mocht u bij hem een goed woordje willen doen, dan heeft onze gedachtenwisseling alvast zo'n resultaat.

Met vriendelijke groet,

Thomas Cool / Thomas Colignatus

At 15:03 2013-05-17, you wrote:

Het zou beter zijn als u er iets over kunt publiceren in een tijdschrift dat wordt gelezen door deskundigen op het gebied van (godsdienst)geschiedenis of zoiets. Onze lezers zullen vrijwel nooit iets weten van het terrein dat u bespreekt en zijn afhankelijk van de redactie, die ervoor moet zorgen dat ze betrouwbare informatie krijgen. Maar zoals ik eerder schreef, weet de redactie er ook nog maar heel weinig vanaf. Ik ben er persoonlijk wel in geïnteresseerd, maar kan niet claimen dat ik al voldoende kennis heb om de waarde te beoordelen.

Date: Tue, 3 Jun 2014 08:43:03

From: Redactie Skepter

To: "Thomas Cool / Thomas Colignatus"

Subject: Re: Aangepaste versie van "Trefzeker afschieten van onzin over Jezus"

Geachte heer Cool,

Rob Nanninga is overleden, en ik heb niet niet minste belangstelling voor uw geschrijf. Doet u geen moeite.

XXX

On Tue, 03 Jun 2014, Thomas Cool / Thomas Colignatus wrote:

> Geachte XXXX

>

> Mag ik informeren of u naar deze aangepaste versie kijkt ?

>

> Met vriendelijke groet,

>

> Thomas Cool / Thomas Colignatus

Date: Tue, 03 Jun 2014 10:12:58

To: Redactie Skepter

From: Thomas Cool / Thomas Colignatus <thomas-cool@hetnet.nl>

Subject: Condoleances

Geachte heer XXX,

Mijn condoleances voor het overlijden van Rob Nanninga. Ik moet zeggen dat ik ervan schrik. Ik waardeerde de gedachtenuitwisseling met hem zeer.

De term "geschrijf" komt overigens pejoratief over. Wanneer u dat bedoelde dan zou u kunnen uitleggen waarom, maar u zou ook eens goed kunnen lezen.

Dank u in ieder geval voor de terugmelding, dan kan ik kijken of de tekst elders bruikbaar is.

Met vriendelijke groet,

Thomas Cool / Thomas Colignatus

Bijlage B: Enkele opmerkingen bij Kloptdatwel.nl over Joseph Atwill.

Het gaat om deze pagina met artikel en commentaar:

<http://kloptdatwel.nl/2013/10/11/theorie-jezus-als-romeins-propagandamiddel-rammelt-aan-alle-kanten>

(1) Ik had zelf al twijfels t.a.v. Joseph Atwill geuit, zie:

<http://thomascool.eu/Papers/EWVJ/2014-05-04-Agnosme-wiskunde-Jezus.html>

De kritiek van Carrier is aardig scherp.

Ik ben nieuw op dit gebied, had nog weinig zicht op Richard Carrier, en vind het aardig om te zien dat hij, zoals ik denk, er rekening mee houdt dat Jezus niet bestaan heeft maar een (geschapen) mythe is, zie http://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Carrier

Blijft staan dat wanneer Jezus als mythe verzonnen is, er toch ook bestaande raamwerken gebruikt kunnen zijn om de details in te vullen, en dat elementen uit Oude Testament, astrologie, Josephus en wellicht zelfs Julius Caesar gebruikt kunnen zijn. Mogelijk vallen "specialisten" elkaar in de haren over welke details precies waarvandaan zouden kunnen komen maar het is nuttiger om toch eerst de hoofdlijn te zien. En wanneer je de hoofdlijn van "verzinnen" ziet, dan wordt tamelijk oninteressant hoe Jezus precies in elkaar is gepuzzeld, want wat maakt het uit ?

(2) Auteur Pepijn van Erp verwijst kritiekloos naar:

"Anton van Hooff schreef in *Skepter* (2002-4) over de pseudowetenschap van Carotta en zijn fans in Nederland: Was Jezus Caesar?"

Dat zal best, maar dan moet je ook vermelden dat Van Hooff zelf ook pseudowetenschap bedrijft.²⁵

En, houd er rekening mee, dat Van Hooff wetenschappelijk wangedrag vertoont.²⁶

(3) In de reacties worden "de Joden" teveel op één hoop gegooid en er is te weinig gevoel voor het onderscheid tussen Farizeeën en Sadduceeën. Op FrontaalNaakt schreef ik:

"Suess kijkt naar de rabbijnen, maar dat zijn Farizeeën die de Talmud accepteerden, en je moet juist ook kijken naar de Sadduceeën die de Talmud juist niet accepteerden. Waarschijnlijk zijn deze laatste overgegaan op het Christendom, omdat het Nieuwe Testament een herschreven Oude Testament lijkt, zie <http://boycottholland.wordpress.com/2014/05/14/why-rewrite-the-old-testament-into-the-new-q>"²⁷

Met dergelijke vergriekste Sadduceeën is het gebruik van Grieks voor de vier gekozen evangelieën dan begrijpelijk.

²⁵ <https://boycottholland.wordpress.com/2014/04/23/tacitus-is-too-vague-on-jesus-too>

²⁶ <http://thomascool.eu/Papers/EWVJ/2014-04-28-Wetenschappelijk-wangedrag-Anton-van-Hooff.pdf>

²⁷ <http://www.frontaalnaakt.nl/archives/de-uitvinding-van-israel.html#comments>

(4) Jan Willem Nienhuys - redacteur van Skepter schrijft:

"Waar ook wat op af te dingen is, is het zgn. vredelievende karakter van het NT. Persoonlijk denk ik dat het NT grotendeels fictie is, of religieuze propaganda zo men wil. Maar er worden, althans in de 4 evangeliën die het tot officiële tekst hebben geschopt nogal wat onverzoenlijke beweringen gedaan tegen andersdenkenden, en dan hebben we het maar niet over Openbaring dat geschreven lijkt te zijn door een gevaarlijke gek. De mensen die het hebben over het vredelievende karakter denken alleen aan de Bergrede, en niet bijv. aan de op niets gebaseerde beschuldiging van massamoord op kleine kinderen (en dan nog wel gemotiveerd door mededelingen van een stel rondreizende astrologen...)."

(a) Zie hier over het herschrijven van het minder vredelievende OT naar het NT:

<https://boycottholland.wordpress.com/2014/05/14/why-rewrite-the-old-testament-into-the-new-q>

(b) Jona Lendering schreef ook over de moord op de Onnozele Kinderen:

<http://www.frontaalnaakt.nl/archives/kindermoordenaars.html>

Daar staat ook mijn commentaar:

op 29 12 2013 at 13:42 schreef Thomas Cool / Thomas Colignatus:

Van hoger hand mag ik dit bericht doorgeven:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Matthias_ben_Theophilus_I

Herodes toonde zijn afhankelijkheid aan de Romeinen door de Romeinse adelaar aan de Tempel te bevestigen. Strenggelovigen kwamen in opstand en enkele jongelingen verwijderden het beeld weer. Enkelen werden opgepakt en gedood, anderen uit dezelfde schoolklas werden verbannen en gingen naar Alexandrie en de Joodse gemeenschap daar. Bethlehem staat voor "Huis van het brood", en staat voor tijd van zaaien van gerst en tarwe, of metaforisch de nieuwe leer. Zie <http://www.frontaalnaakt.nl/archives/over-jezus.html>

(c) Wanneer Nienhuys "grotendeels fictie" schrijft, laat hij nog wel de pseudowetenschap van Anton van Hooff toe, om in Skepter te beweren dat er wel een "historische Jezus" zou zijn. Waarom vraagt hij Van Hooff niet de onzekerheid te erkennen, of accepteert Nienhuys niet mijn artikel waarin die onzekerheid wordt aangegeven ?

(5) Laurens (Dragstra ?):

"Er zijn op zichzelf denk ik voldoende aanwijzingen dat er een man genaamd Jezus heeft bestaan, dat hij heeft gepreekt in Judea en omstreken en dat hij is gekruisigd. Die aanwijzingen vinden we in de canonieke evangeliën en apocriefe teksten, maar ook bij auteurs als Tacitus, vermoedelijk Suetonius (die kort over 'de agitator Chrestus' schrijft) en Flavius Josephus. Het 'Testimonium Flavianum' van de laatste is zeer waarschijnlijk sterk geïnterpoleerd door latere christelijke auteurs, maar de kern waarin de kruisiging van Christus wordt beschreven, wordt dacht ik toch wel voor authentiek gehouden.

Iets anders is natuurlijk wat de historische Christus allemaal heeft gedaan en gezegd. Dat is echt een kwestie van geloof. Interessant in dit verband vind ik altijd wat de Amerikaanse president Jefferson ooit met de vier evangeliën deed: hij verknipte ze (letterlijk!) tot één evangelie, waarin alle morele lessen bewaard bleven en alle wonderen werden geschrapt, inclusief de wederopstanding. In wonderen geloofde hij duidelijk niet, wel in wijze ethische lessen.

En terzijde: ik ben zeker geen deskundige op dit gebied. Dat iemand als Atwill zichzelf wél als deskundige beschouwt en zichzelf op één lijn plaatst met mensen als Carrier, zal mede de irritatie bij de laatste verklaren."

Mijn commentaar:

(a) Het probleem zou niet hoeven zijn dat Atwill zich op één lijn met Carrier plaatst.

Het probleem is eerder dat historici vaak de onzekerheden wegpoetsen, en dat leken dat niet accepteren. Zie: <https://boycottholland.wordpress.com/2014/04/27/historical-judgement-on-jesus-and-the-sieve-of-realism>

(b) "voldoende aanwijzingen dat er een man genaamd Jezus heeft bestaan, dat hij heeft gepreekt in Judea en omstreken en dat hij is gekruisigd" is precies de verwarring zaaiende visie die gedeconstrueerd mag worden.

Het is zinledig want zie de stappen en aantallen hieronder, met mijn uitgewerkte toelichting alhier: <http://boycottholland.wordpress.com/2014/06/06/how-many-jesuses-were-crucified-q>.

<i>Stappen</i>	<i>Aantallen (natte vingerwerk)</i>
(a) Er waren Joden in die tijd en plaats.	Een miljoen Joden is wellicht veel. Neem aan: 200000 mannen in de leeftijd 20-50 in een enkele jaar. Of, alleen kijkend naar uniek verschillende individuen in de periode 20-75 AD, dan vinden we 658333 mannen in de leeftijd 20-50 jaar.
(b) Veel Joden heetten Jezus / Joshua.	Met 1,2% jongetjes die als Jezus worden besneden, zijn er dan 7815 relevante Jezussen.
(c) Een aantal zal wel gepreekt hebben.	Wanneer er gepreekt wordt zoals tegenwoordig in de USA, dan zijn er tussen de 4 en 38 predikende Jezussen.
(d) Een aantal zal wel gekruisigd zijn, dat gebeurde nogal vaak, ook al moet je de aantallen bij Josephus blijkbaar met een factor 10 delen wegens een of andere vertaalfout.	Wanneer minimaal 1 gekruisigd wordt dan varieert het percentage tussen 25% en 2,6%. Maar wanneer je 25% accepteert, dan kunnen er ook 10 gekruisigde Jezussen zijn (want 25% van 38).

Ik zag hiervan graag een verantwoorde opstelling door een onderlegd historicus.

Waar het om gaat: er is geen enkele aanwijsbare link van één van die 10 Jezussen naar de huidige wereldgodsdienst, anders dan de verhalen van de kerk zelf. De stelling "Jezus heeft bestaan" heeft zo een verwrongen betekenis.

Gevoegd bij het punt dat hij waarschijnlijk niet bestaan heeft (althans met zo'n link naar de evangeliën).